

Politik Bilim

Yıl biterken...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

2009'un, bu köşenin ilgi alanına giren konularda ülkemizde yayımlanmış kitaplar açısından zengin bir yıl olduğunu yazmıştım. Yılın hakkını vermek için söz etmem gereken birkaç kitap daha var. Bunlardan ikisi, iki haftadır sözünü ettiğim kitabın bölüm yazarlarından biri olarak da adı geçen Mahmut Kiper'e ait. Anlaşılan Kiper için 2009 verimli geçmiş.

Kiper'in bu iki kitabından ilki olan, **Üretim Ekonomisi için Sanayi ve Teknoloji Politikaları** (USİAD Yayını; Haziran 2009), CBT'nin 13 Kasım tarihli sayısında da tanıtıldı. O nedenle burada, teknoloji politika ve uygulamaları deneyiminden gelen Kiper'in, yazdıklarını kendi deneyim süzgecinden de geçirdiği için, kitabının ayrı bir önemi olduğunu söylemekle yetineceğim. Kiper, **Artık Paydos** adını taşıyan diğer kitabındaysa (Truva Yayınları; Ekim 2009), "*Cumhuriyet'in ilk dönemlerinden sanayi ve kalkınma öyküleri*" anlatıyor. Cumhuriyet'imizin ilk dönemlerindeki sanayileşme çabalarını iyi bilmemiz gerekir; tabii, daha sonra niçin şerit değiştirdiğimizi de... Bilim, teknoloji ve sanayide bugün eğer bir çıkış noktası arıyorsak, sanıyorum hâlâ, geçmişten çıkarabileceğimiz pek çok ders var. Kiper de kitabıyla bizlere bunu anlatmak istiyor... Şu sözler kitabının sunuş bölümünden:

"Özellikle son çeyrek asırda kendi gücüyle gelişme politikaları, yerini tümüyle dış güdümlü uygulamalara terk eder ve buna bağlı olarak da ülkenin kalkınmasında büyük pay sahibi olan tesisler birer birer elden çıkarılır ya da kapatılır.

"Yoklardan varları yaratan, ülkenin gücünü yansıtan, bağımsızlığının en büyük yapı taşlarına 'artık paydos' denilir. Hatta, sanki o ilk dönemlerde yaratılan kendi gücüyle başarıya inancının temsilcileri olan bu tesislerden iz kalsın da istenmez, isimleri bile 'tarihten silinmeye' çalışılır.

"Bu kitap, o ilk dönemlerden bazı sanayi öykülerinin kahramanı kimi kuruluşları ya da onları yaratan bazı kişileri anmayı, unutulmaları hatırlatmayı, o dönemleri bilmeyen gençlere de Cumhuriyet'in en heyecanlı ve coşkulu kalkınma çabalarından örnekler vermeyi amaçlamaktadır. Ve bir de bugün örnek almaya çalıştığımız Çin, Güney Kore gibi ülkelere geçmişte örnek olduğumuzu göstermeyi..."

Konu 'dünü bilmekten' açılmışken, 3 Temmuz tarihli CBT'de sözünü ettiğim, Serdar Şahinkaya'nın **Gazi Mustafa Kemal ve Cumhuriyet Ekonomisinin İnşası** adlı kitabına da bu arada tekrar göz atmayı ihmal etmeyelim. Şahinkaya'nın bu kitabından sonra yayımlanan, Serkan Tuna'nın **Dünya Ekonomik Krizine Bir Cevap Mı? Türkiye'de Devlet İşletmeciliği ve Sümerbank (1932-1939)** adlı kitabı da (Derlem Yayınları; Eylül 2009) aynı açıdan önemli. Ciddî bir araştırmanın, ciddî bir irdelemenin ürünü... Sümerbank'ın '1932-39' dönemi üzerinden yapılan bu irdeleme ile o dönemdeki 'devlet işletmeciliği' ve buna olan gereksinim, kanımca, iyi çözümlenmiş ve doğru bir yorum tabanına oturtulmuş.

Değineceğim son kitap, Orhan Bursalı'nın Cumhuriyet Kitapları'ndan çıkan **Bilim Toplum ve İnsana Bakış**'ı (Eylül 2009)... Anlaşılan Bursalı da üretken bir yılındaydı. Bursalı'nın, "*Yönetebilme ve Gelecek Kurma Becerisi*", "*Bilim ve Toplum Anlama Becerisi*" ve "*(Özel Bölüm) İnsanı ve Dostluğu Anlama-Öğrenme Becerisi*" başlıkları altında topladığı denemelerinden oluşan kitabı doğrudan bilim ve teknoloji politikalarıyla ilgili değil. Ama, bu politikalarla uğraşanlar, özellikle de, toplumun geleceğinin inşasında bilim ve teknolojiyi etkin bir araç olarak kullanabilmenin yol ve yordamını, politikasını araştıranlar için de ufuk

açıcı bir kitap... Çünkü, toplum için isabetli bir gelecek öngörüsünde bulunabilmek ve o geleceğin inşasında bilim ve teknolojiyi etkin olarak kullanabilmek, önce **toplumun, insanın, bilimin** iyi anlaşılabilmesine; bunlar arasındaki etkileşimin, arayüzlerin olabildiğince iyi kavranabilmesine bağlıdır ve Bursalı'nın kitabı da bu bağlamda ilgiyle okunabilecek bir kavrama denemesidir...

CBT. 04 Aralık 2009